เขียนโดย ภาษาสยาม
วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 13:49 น. - แก้ไขล่าสุด วันจันทร์ที่ 22 กันยายน 2008 เวลา 00:22 น.

ลิลิตยวนพ่าย

ผู้แต่ง ไม่ปรากฏผู้แต่ง

ประวัติ สันนิษฐานว่าแต่งในรับกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ราว พ.ศ. ๒๐๑๗ ซึ่งเป็นปีศักเชียงชื่น

แต่ยังมีผู้ลงความเห็นว่าเป็นสมัยสมเด็จพระรามาะบดีที่ ๒ หรือ สมเด็จพระบรมราชาธิบดีที่ ๒

ยวน ในที่นี้ หมายถึง ชาวล้านนา ดังนั้น ยวนพ่าย จึงแปลว่า ชาวล้านนาแพ้ อันกล่าวถึง

ชาวล้านนาในสมัยพระเจ้าติโลกราช พ่ายแพ้แก่กรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ลักษณะการแต่ง ลิลิตตั้น ประกอบด้วยร่ายตั้นและโคลงตั้นบาทกุญชร เป็นการแต่งเพื่อยอพระเกียรติของสมเด็จ

พระบรมไตรโลกนาถ และสดุดีชัยชนะที่มีต่อเมืองเชียงใหม่ ถ้อยคำที่ใช้เป็นคำโบราณ

และสันสกฤตส่วนมาก

เรื่องย่อ

ตอนต้นกล่าวนมัสการพระพุทธเจ้า และนำหัวข้อธรรมมาแจก ทำนองยกย่องสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถว่า

ทรงคุณธรรมข้อนั้นๆ แล้วกล่าวถึงพระราชประวัติ ต่อมาเจ้าเมืองเชียงชื่น (เชลียง) เอาใจออกห่าง

นำทัพเชียงใหม่มาตีเมืองชัยนาท แต่ถูกสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถตีแตกไป และยึดเมืองสุโขทัยกลับมาได้

เขียนโดย ภาษาสยาม
วันเสาร์ที่ 06 กันยายน 2008 เวลา 13:49 น. - แก้ไขล่าสุด วันจันทร์ที่ 22 กันยายน 2008 เวลา 00:22 น.

แล้วประทับอยู่เมืองพิษณุโลก และส่งพระราชโอรสไปสืบพระพุทธศาสนาที่ลังกา และนิมนต์พระเถระลังกาเข้ามา

พระองค์ทรงออกผนวชระยะหนึ่ง จากนั้นกล่าวถึงสงครามกับเชียงใหม่อย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง แล้วบรรยาย

เหตุการณ์ทางเชียงใหม่ว่าพระเจ้าติโลกราชเสียพระจริต ประหารชีวิตหนานบุญเรืองราชบุตร และหมื่นด้งนคร

เจ้าเมืองเชียงชื่น ภรรยาหมื่นด้งนครไม่พอใจ ลอบมีสารมาพึงพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

และขอทัพไทยไปช่วย สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถยกทัพมาป้องกันเมืองเชียงชื่น แล้วเสด็จกลับไปรักษา

เมืองเชียงใหม่ ทรงกรีธาทัพหลวงไปสู้รบ ตีทัพเชียงใหม่พ่ายไป ได้เมืองเชียงชื่น ตอนสุดท้ายกล่าวสรรเสริญ

พระบารมีสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถอีกครั้งหนึ่ง

ที่มา : ประวัติวรรณคดีไทยสมัยสุโขทัยและอยุธยา ของเสนีย์ วิลาวรรณ